



مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای شایان مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای فرزین مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای شیرینی مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
جناب آقای اخلاقی فیض‌آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای الله‌گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای ایمانی مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای دولت‌آبادی مدیرعامل محترم بانک ملت
مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای بلغوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای پورسعید مدیرعامل محترم بانک ایران زمین
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای عقیلی کرمانی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه
مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
مدیرعامل محترم بانک گردشگری
مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
جناب آقای شمسی نژاد مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل
رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی نور
جناب آقای مطهری مطلق رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی توسعه
رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی کاسپین

تهران - بلوار میرداماد - پلاک ۱۹۸ - تلفن: ۲۹۹۵۱ - کپسک: ۳۳۱۱۱ - ۱۵۴۹۶ - فاکس: ۶۶۷۳۵۶۷۴ - سایت

باسلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند به منظور تمهید شرایط لازم برای اجرای قوانین و مقررات ناظر بر تفکیک حساب‌های تجاری و غیر تجاری از جمله مواد (۱۰) و (۱۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸، تبصره (۱) ماده (۵۲)، بند (۳) ماده (۵۹) و ماده (۶۷) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران و نیز تبصره (۱) ماده (۹) و ماده (۱۵) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص مصوب یک‌هزار و دویست و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار با اصلاحات و الحاقات بعدی، اقدامات مختلفی در دستور کار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان امور مالیاتی کشور قرار گرفته است. برای این منظور، سامانه‌هایی تدارک یافته و وب‌سرویس‌هایی برای تبادل اطلاعات فی‌مابین بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی کشور و نیز فی‌مابین بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در نظر گرفته شده است تا فرآیند یادشده با حداکثر سهولت و سرعت انجام ی‌پذیرد.

با آماده شدن زیرساخت‌های لازم برای اجرای طرح فوق‌الاشعار، تدوین مقرراتی به منظور تفکیک حساب‌های سپرده بانکی اشخاص به حساب‌های تجاری و غیرتجاری ضروری می‌نمود. در این راستا، مقرراتی با عنوان «**دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن**» تدوین شد که در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲ هیأت عامل محترم بانک مرکزی مورد تأیید واقع شد. بدین وسیله ضمن ایفاد نسخه‌ای از دستورالعمل یادشده به شرح پیوست، خاطر نشان می‌سازد اهم احکام دستورالعمل موصوف به قرار زیر است:

- تمامی حساب‌های سپرده بانکی اشخاص حقوقی، حساب تجاری محسوب می‌شوند.
- حساب سپرده بانکی اشخاص حقیقی، حساب غیر تجاری است و فقط در صورت طی یکی از تشریفات مذکور در ماده (۴) دستورالعمل به حساب تجاری تبدیل می‌شود. غیر تجاری شدن حساب‌های تجاری اشخاص حقیقی نیز فقط در چارچوب رویه‌های مذکور در همان ماده میسر است.
- مؤسسه اعتباری صرفاً مجاز به پذیرش درخواست تجاری شدن حساب سپرده مشتری خارجی است که یکی از مجوزهای فعالیت معتبر شامل اجازه اشتغال صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا مجوز سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری

تہران۔ بلوار میرداماد۔ پلاک ۱۹۸ تلفن: ۲۹۹۵۱ کمریتق: ۳۳۱۱۱-۱۵۴۹۶ فاکس: ۶۷۴۵۶۷۳۵۶۷۳ سایت

اینترنت: www.cbi.ir



- خارجی را ارائه نماید. مشتریان خارجی فعلی مؤسسات اعتباری که از ابزارهای پذیرش استفاده می کنند، یک سال مهلت دارند تا مجوزهای لازم را اخذ و به مؤسسه اعتباری ارائه نمایند.
- مؤسسه اعتباری مجاز به پذیرش درخواست ورود شریک جدید به حساب تجاری مشترک نمی باشد. متقاضیان در صورت نیاز به توسعه شرکاء، باید درخواست افتتاح حساب مشترک جدید به مؤسسه اعتباری ارائه و تشریفات لازم را سپری کنند. شایان ذکر می داند، درخواست خروج هریک از شرکاء از حساب تجاری مشترک، پس از طی رویه های مذکور در ماده (۹) دستورالعمل میسر می باشد.
 - در دستورالعمل مذکور و در رابطه با خدمات بانکی مرتبط با کسب و کار اشخاص کنترل هایی در نظر گرفته شده که مهمترین آنها به قرار زیر است:
 - ❖ هرگونه ارائه خدمات بانکی برای تأمین ارز مربوط به واردات کالا و خدمات منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی واردات می باشد. انتقال وجوه ریالی مربوط به تقاضای تأمین ارز به منظور واردات کالا و خدمات نیز صرفاً از محل حساب تجاری امکان پذیر می باشد.
 - ❖ هرگونه اعطای تسهیلات ریالی و ارزی منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی تسهیلات و کارسازی وجه آن در حساب تجاری می باشد. مگر آن که به تشخیص رکن اعتباری مربوط در مؤسسه اعتباری اعطای تسهیلات ریالی در قالب قرض الحسنه، فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، جعاله و مباحه به مشتری، در امور غیر تجاری کاربرد داشته باشد. این مهم بر صدور هرگونه ضمانت نامه و نیز گشایش هرگونه اعتبار اسنادی نیز تسری دارد.
 - برای صاحبان حساب های تجاری مشوق های بانکی به شرح مذکور در ماده (۱۶) دستورالعمل در نظر گرفته شده که مؤسسه اعتباری با لحاظ داشتن ماهیت و میزان فعالیت تجاری صاحبان حساب های تجاری موظف به کاربست آنها می باشد.
 - واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر اجرای مفاد این دستورالعمل در نظر گرفته شده است.

با عنایت به مراتب فوق و ضمن ایفاد یک نسخه از «دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن»، خواهشمند است دستور فرمایند تمهیدات و اقدامات مقتضی برای اجرای دقیق آن، معمول شده و مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و نسخه‌ای از آن به مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی بانک مرکزی ارسال گردد و بر حسن اجرای آن نیز نظارت دقیق به عمل آید. ۵۷۷۷۱۰۳/۳

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم

حمیدرضا غنی آبادی محمدحسین دهقان

۳۳۱۶

۳۳۱۵-۰۲

ح

غ

رونوشت:

- _ رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، جهت استحضار.
- _ قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی، جهت استحضار.
- _ دبیر کل محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی، جهت استحضار.
- _ معاون محترم نظارت بانک مرکزی، جهت استحضار.
- _ معاون محترم اداری و مالی و عضو هیات عامل، جهت استحضار.
- _ معاون محترم حقوقی و امور مجلس، جهت استحضار.
- _ معاون محترم ارزی و عضو هیات عامل، جهت استحضار.
- _ معاون محترم بین الملل، جهت استحضار.
- _ معاون محترم اقتصادی و عضو هیات عامل، جهت استحضار.
- _ معاون محترم فناوری‌های نوین، جهت استحضار.
- _ سازمان امور مالیاتی کشور جناب آقای دکتر منظور، رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور، جهت استحضار.
- _ وزارت امور اقتصادی و دارایی، جناب آقای دکتر حسینی، معاون محترم امور بانکی، بیمه و نظارت بر شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار.
- _ وزارت امور اقتصادی و دارایی، جناب آقای خانی، رئیس محترم مرکز اطلاعات مالی، جهت استحضار.
- _ صندوق ضمانت سپرده ها، جناب آقای اکرمی، رئیس محترم صندوق ضمانت سپرده‌ها، جهت استحضار.
- _ سازمان بازرسی کل کشور، هیأت محترم بازرسی مستقر در بانک مرکزی، جهت استحضار.

تهران- بلوار میرداماد- پلاک ۱۹۸- تلفن: ۲۹۹۵۱۰۵۱ کپستی: ۳۳۱۱۱- ۱۵۴۹۶- فاکس: ۶۷۴۵۶۷۳۶۶۷۴ سایت



_ دیوان محاسبات کشور ، جناب آقای حیدری، سرپرست محترم گروه حسابرسی دیوان محاسبات کشور، جهت استحضار.

_ سازمان حسابرسی ، جناب آقای بزرگ اصل، مدیر عامل محترم سازمان حسابرسی، جهت استحضار.

_ جامعه حسابداران رسمی ایران ، جناب آقای علوی، دبیر محترم جامعه حسابداران رسمی ایران، جهت استحضار.

_ کانون بانک ها و موسسات اعتباری خصوصی ، جهت استحضار.

_ شورای هماهنگی بانکها ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم اجتماعی و رفاهی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم آمارهای اقتصادی ، جهت استحضار.

_ رئیس محترم کارخانه تولید کاغذ اسناد بهادر ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم سیاستها و مقررات ارزی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم عملیات پولی و اعتباری ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم حقوقی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم اقتصادی ، جهت استحضار.

_ سرپرست محترم مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم عملیات و تعهدات ارزی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم امور مجلس ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم ریالی و نشر ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم حوزه هیئت عامل ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم آموزش و منابع انسانی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم مهندسی و پشتیبانی ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم حسابرسی و ریسک ، جهت استحضار.

_ مدیر کل محترم خزانه داری ارزی ، جهت استحضار.

_ رئیس محترم سازمان تولید اسکناس و مسکوک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، جهت استحضار.

_ رئیس محترم مرکز حراست ، جهت استحضار.

_ دبیر کل محترم اتحادیه پایاپای آسیا ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره حراست فناوری اطلاعات ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره ارزیابی سلامت نظام بانکی ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره حسابهای اقتصادی ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره باشگاه ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره صادرات ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره مهندسی نرم افزار ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره تخصیص ارز ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره روابط عمومی ، جهت استحضار.

_ مدیر محترم اداره نظارت بر موسسات پولی غیربانکی ، جهت استحضار.

_ مدیر ناظر بر طرحهای ساختمانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، جهت استحضار.

_ رئیس محترم هسته گزینش ، جهت استحضار.

تهران- بلوار میرداماد- پلاک ۱۹۸- تلفن: ۲۹۹۵۱-۳۳۱۱۱-۱۵۴۹۶ فاکس: ۷۴۵۶۷۳۵۶۷۳ سایت



- _ معاون (۱) اداره مطالعات و سازمان‌های بین المللی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره امنیت اطلاعات ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره دبیرخانه مرکزی و امور اسناد ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حسابداری کل و بودجه ، جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری ۱ ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حفاظت فیزیکی و انتظامی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره زیرساخت و پشتیبانی فناوری اطلاعات ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره مهندسی و ساختمان ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره دعاوی حقوقی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تطبیق ، جهت استحضار.
- _ رئیس محترم مرکز آموزشی - رفاهی نوشهر ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی ، جهت استحضار.
- _ رئیس دایره مکاتبات طبقه بندی شده مرکز حراست ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره منابع انسانی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره رسیدگی به شکایات و تقاضاها ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تحقیقات و مطالعات آماری ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تامین اعتبارات ارزی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظام‌های پرداخت ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره بازرسی و حسابرسی داخلی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره مطالعات و سازمان‌های بین المللی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره عملیات ارزی ، جهت استحضار.
- _ رئیس محترم دبیرخانه و حسابرسی هیات نظار ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تامین مالی زنجیره تولید ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره عملیات بازار باز ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره دبیرخانه شورای پول و اعتبار و هیئت عامل ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حراست بانک ها و موسسات پولی غیربانکی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حفاظت کارکنان ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نشر اسکناس و خزانه ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره معاملات ریالی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره آمار اقتصادی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری ۲ ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره ارتباطات، طرح‌ها و لوایح مجلس ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت استانی ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره سازمان و روشها ، جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره آمار و تعهدات ارزی ، جهت استحضار.
- _ رئیس محترم کتابخانه ، جهت استحضار.

تهران- بلوار میرداماد- پلاک ۱۹۸- تلفن: ۲۹۹۵۱۰۱ کپستی: ۳۳۱۱۱- ۱۵۴۹۶ فاکس: ۶۷۴۵۶۷۳۵۶۷۴ سایت

- مدیر محترم اداره سیاست ها و مقررات ارزی ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره بررسی های حقوقی ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره اطلاعات بانکی ، جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره ریسک ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره حراست بانک مرکزی ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره تأمین و پشتیبانی ، جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره اعتبارات ، جهت استحضار.
- مدیر محترم اداره مجوزهای بانکی ، جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره خزانه داری ارزی ، جهت استحضار.
- متصدی تجزیه و تحلیل صورتهای مالی دایره مجوز صرافیها اداره مجوزهای بانکی ، جهت استحضار و درج در پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی.



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم

دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن

تابستان ۱۴۰۱

باسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن»

به منظور اتخاذ تمهیدات لازم برای اجرای مواد (۱۰) و (۱۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و ضوابط اجرایی مربوط به آن، جزء (۳) بند "م" تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، جزء (۳) بند "ح" تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و همچنین تبصره (۱) ماده (۵۲)، بند (۳) ماده (۵۹) و ماده (۶۷) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران و تبصره (۱) ماده (۹) و ماده (۱۵) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص مصوب یک‌هزار و دویست و هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۹ شورای پول و اعتبار با اصلاحات و الحاقات بعدی، «دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن»، که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌شود:

فصل اول – تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور؛

۳- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد؛

۴- مشتری: به شخص حقیقی اعم از ایرانی و خارجی اطلاق می‌گردد که دارنده حساب سپرده بانکی نزد مؤسسه اعتباری باشد و یا درخواست وی مبنی بر افتتاح حساب سپرده بانکی به مؤسسه اعتباری ارائه شده باشد؛

۵- حساب تجاری: هرگونه حساب سپرده بانکی متعلق به مشتری که به عنوان حساب تجاری از سوی سازمان اعلام شده و فعالیت تجاری متناظر با آن‌ها تعیین شده باشد. حساب‌های فروش پس از تأیید سازمان و نیز حساب‌های سپرده اشخاص حقوقی، حساب تجاری محسوب می‌شوند.

۶- حساب غیرتجاری: هر حساب سپرده بانکی متعلق به مشتری غیر از حساب‌های تجاری؛

۷- سامانه سیاح: سامانه‌ای است که تحت راهبری و مدیریت بانک مرکزی بوده و از طریق آن، اطلاعات حساب‌های سپرده توسط مؤسسات اعتباری ثبت می‌گردد.

۸- شخص حقوقی غیر فعال: شخص حقوقی که به موجب تبصره (۴) ماده (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، به مدت پنج (۵) سال فاقد فعالیت اقتصادی بوده و از طریق پایگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقوقی ایرانی به عنوان «غیرفعال مالیاتی» به مؤسسات اعتباری معرفی می‌شود.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری دارنده حساب تجاری مکلف است سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندهای مشخص و شفاف را با لحاظ قوانین و مقررات مربوط، از جمله مفاد این دستورالعمل تهیه و پس از تصویب در هیأت مدیره، برای اجرا به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نماید. این سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندها، باید متضمن ایجاد اطمینان کافی نسبت به استفاده و بهره‌برداری از حساب تجاری صرفاً توسط مشتریانی باشد که پرونده فعال مالیاتی نزد سازمان دارند.

فصل دوم- ضوابط ناظر بر حساب تجاری

ماده ۳- حساب تجاری مشتری فقط در قالب یکی از انواع حساب سپرده قرض الحسنه پس‌انداز، حساب سپرده قرض الحسنه جاری و حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی قابل افتتاح می‌باشد.

ماده ۴- حساب سپرده بانکی مشتری، حساب غیرتجاری است و فقط در صورت تحقق یکی از موارد زیر، به حساب تجاری تبدیل می‌شود.

۴-۱- اعلام اطلاعات حساب سپرده بانکی به سازمان توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد؛

۴-۲- اعلام اطلاعات حساب سپرده بانکی و پرونده مالیاتی به مؤسسه اعتباری توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد.

تبصره ۱- تغییر وضعیت حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت و حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ویژه مشتری به حساب تجاری مجاز نمی‌باشد. مؤسسه اعتباری موظف است تمهیدات لازم را برای ممنوعیت تغییر وضعیت مذکور در این تبصره به روش سامانه‌ای اتخاذ نماید.

تبصره ۲- تبدیل حساب تجاری به غیر تجاری صرفاً در صورت تحقق یکی از موارد زیر میسر است:

۱- اعلام اطلاعات حساب تجاری به سازمان توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان از

طریق سامانه سیاح که متضمن غیر تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد؛

۲- اعلام اطلاعات حساب تجاری به مؤسسه اعتباری توسط مشتری و دریافت تأییدیه سامانه‌ای سازمان

از طریق سامانه سیاح که متضمن غیر تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوط باشد.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری فقط مجاز به پذیرش درخواست تجاری شدن حساب سپرده مشتری خارجی است که

یکی از مجوزهای فعالیت معتبر شامل اجازه اشتغال صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا مجوز

سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۸۰ را ارائه

نماید.

تبصره ۵- در رابطه با مشتری خارجی که مجوز موضوع این ماده را در اختیار ندارد، لیکن حساب سپرده آن

از طریق رویه موضوع بند (۴-۱) ماده (۴) دستورالعمل به مؤسسه اعتباری معرفی می‌شود، مؤسسه

اعتباری مجاز به تغییر وضعیت حساب سپرده به وضعیت تجاری نمی‌باشد. مشتری خارجی مشمول این

تبصره می‌تواند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این دستورالعمل، به مؤسسه اعتباری مراجعه

نموده و با ارائه مجوزهای مربوط، تقاضای خود برای تجاری شدن حساب را تسلیم نماید. در صورت عدم

اقدام ظرف مهلت زمانی مذکور، کلیه ابزارهای پذیرش اختصاص یافته به وی غیرفعال می‌گردد.

ماده ۶- در رابطه با مشتری ایرانی که اطلاعات اقتصادی آن نزد مؤسسه اعتباری مؤید وجود فعالیت تجاری به

نام آن نباشد، لیکن حساب سپرده آن از طریق رویه موضوع بند (۴-۱) ماده (۴) دستورالعمل به عنوان حساب

تجاری معرفی می‌شود، مؤسسه اعتباری باید پس از تغییر وضعیت حساب سپرده به وضعیت تجاری، از مشتری

دعوت نماید تا ظرف مهلت ۲ ماه نسبت به به‌روزرسانی اطلاعات اقتصادی خود نزد مؤسسه اعتباری اقدام نماید.

در صورت عدم ارائه اطلاعات لازم از سوی مشتری، حساب مشتری به وضعیت غیر تجاری تغییر می‌یابد و مراتب

به نحوی که بانک مرکزی تعیین می‌نماید، به سازمان اعلام می‌شود.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به ایجاد قابلیت‌های لازم برای تغییر وضعیت حساب سپرده بانکی

از وضعیت غیر تجاری به وضعیت تجاری و نیز از وضعیت تجاری به وضعیت غیر تجاری در سامانه‌های عملیاتی

خود اقدام نماید به نحوی که این تغییرات بلافاصله و به روشی که بانک مرکزی تعیین می‌کند، به سامانه سیاح

اعلام شود.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری باید در سامانه‌های عملیاتی و نظارتی خود ترتیباتی را اتخاذ نماید که امکان مشاهده وضعیت حساب سپرده بانکی اعم از غیرتجاری و تجاری برای کاربران واحدهای نظارتی و عملیاتی مؤسسه اعتباری و مشتریان مربوط فراهم باشد.

ماده ۹- مؤسسه اعتباری موظف است تمهیداتی را اتخاذ نماید که درخواست خروج هریک از شرکاء از حساب تجاری، پس از بررسی مستندات توسط واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری، به روش سامانه‌ای به بانک مرکزی ارسال شود. بانک مرکزی با همکاری سازمان درخواست مذکور را بررسی و نتیجه را به مؤسسه اعتباری اعلام می‌نماید.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری تا زمان اعلام نتیجه از سوی بانک مرکزی، مجاز به پذیرش درخواست موضوع این ماده نمی‌باشد.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری مجاز به پذیرش درخواست ورود شریک جدید به حساب مشترک تجاری نمی‌باشد. متقاضیان در صورت نیاز به توسیع شرکاء، باید درخواست افتتاح حساب مشترک جدید به مؤسسه اعتباری ارائه و تشریفات موضوع ماده (۴) دستورالعمل را سپری نمایند.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری مکلف است سازوکاری را اتخاذ نماید که بلافاصله پس از تغییر وضعیت حساب سپرده «از وضعیت غیرتجاری به وضعیت تجاری» یا «از وضعیت تجاری به وضعیت غیرتجاری»، اعلامیه آن در قالب پیامک به شماره تلفن همراه متعلق به مشتری ارسال شود.

فصل سوم - اعمال کنترل‌های مقتضی بر خدمات بانکی مرتبط با کسب و کار اشخاص

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است هرگونه ارائه خدمات بانکی برای تأمین ارز مربوط به واردات کالا و خدمات را منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی واردات نزد همان مؤسسه اعتباری نماید. انتقال وجوه ریالی مربوط به تقاضای تأمین ارز به منظور واردات کالا و خدمات، صرفاً از محل حساب تجاری امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است هرگونه اعطای تسهیلات ریالی و ارزی را منوط به وجود حساب تجاری به نام متقاضی تسهیلات و کارسازی وجه آن در حساب تجاری وی نماید.

تبصره ۱- در صورتی که به تشخیص رکن اعتباری مربوط در مؤسسه اعتباری، اعطای تسهیلات ریالی در قالب قرض‌الحسنه، فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، جعاله و مراححه به مشتری، در امور غیرتجاری کاربرد داشته باشد، وجود حساب تجاری به نام متقاضی تسهیلات، در شمول احکام مقرر در این ماده قرار ندارد.

تبصره ۲- در رابطه با تسهیلاتی که اعطای آن‌ها مستلزم دریافت صورت حساب می‌باشند و وجه تسهیلات باید در حساب سپرده بانکی فروشنده کالا/خدمت کارسازی شوند، مؤسسه اعتباری موظف است از تجاری بودن حساب سپرده بانکی مقصد اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری موظف است صدور هرگونه ضمانت‌نامه و نیز گشایش هرگونه اعتبار اسنادی را منوط به وجود حساب تجاری به نام ضمانت‌خواه/متقاضی اعتبار نماید.

تبصره ۵- در صورتی که به تشخیص رکن اعتباری مربوط در مؤسسه اعتباری، ضمانت‌نامه مورد تقاضای مشتری در فعالیتهای غیرتجاری کاربرد داشته باشد، وجود حساب تجاری به نام ضمانت‌خواه در شمول احکام مقرر در این ماده قرار ندارد.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری مکلف است سازوکاری را اتخاذ نماید که هرگونه ابزار پذیرش فقط به صاحبان حساب‌های تجاری اختصاص یابد. مؤسسه اعتباری باید همواره از اتصال ابزار پذیرش به حساب تجاری اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است تمامی نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "ده میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری که از محل یک یا چند حساب تجاری وی انجام می‌شود را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارایه اسناد مثبت دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری از اسناد مثبت مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید.

فصل چهارم - اعمال مشوق‌های بانکی برای حمایت از صاحبان حساب‌های تجاری

ماده ۱۶- مؤسسه اعتباری موظف است با لحاظداشت ماهیت و میزان فعالیت تجاری صاحبان حساب‌های تجاری، مشوق‌های بانکی زیر را متناسباً و حسب مورد برای آن‌ها فعال نماید:

۱-۱۶- اعطای دسته چک جدید در صورت بازگشت تمامی برگه‌های دسته چک‌های قبلی و نیز بازگشت

$\frac{3}{5}$ (۶۰ واحد درصد) از برگه‌های آخرین دسته چک متصل به حساب تجاری؛

۲-۱۶- اعمال تخفیف در کارمزد خدمات بانکی حداکثر تا "۴۰ درصد" فقط در رابطه با سرفصل‌های

"صدور انواع ضمانت‌نامه"، "حواله‌ها" و "وصول بروات" مندرج در «جدول کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی؛

۱۶-۳- افزایش محدودیت روزانه برداشت غیرحضورى از كليه حساب‌هاى تجارى مشترى، حداكثر تا پنج ميليارد ريال؛

۱۶-۴- افزایش محدودیت ماهانه برداشت غیرحضورى از كليه حساب‌هاى تجارى مشترى، حداكثر تا سى ميليارد ريال؛

۱۶-۵- در اولويت قراردادن ضمانت اشخاص داراى حساب تجارى به عنوان يکى از وثايق قابل قبول براى اعطای تسهیلات خرد، موضوع «دستورالعمل اجرائى اعطای تسهیلات خرد» مصوب کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتبارى بانک مرکزی؛

۱۶-۶- عدم اعمال محدودیت‌هاى مربوط به تعداد مجاز حساب سپرده اشخاص حقیقى در افتتاح و نگهدارى حساب تجارى براى مشترى؛

تبصره - بانک مرکزی با ملحوظ نظر قراردادن ماهیت و میزان فعالیت تجارى مشترى، محدودیت تعداد حساب تجارى را در هنگام افتتاح حساب از طریق سامانه سیاح اعمال می‌نماید.

فصل پنجم - سایر موارد

ماده ۱۷- تفکیک حساب‌هاى تجارى از حساب‌هاى غیرتجارى مشتریان نزد مؤسسه اعتبارى باید به نحوى باشد که مؤسسه اعتبارى قادر به پایش رفتار مالی مشترى بر مبنای عملیات تجارى و غیرتجارى وی، اجرای سیاست‌هاى تشویقى و نیز اعمال کنترل‌هاى مذکور در دستورالعمل به صورت سامانه‌ای باشد.

ماده ۱۸- مؤسسه اعتبارى مکلف است رفتار مالی دارندگان حساب‌هاى سپرده نزد خود را مستمراً تحت رصد و ارزیابى داشته باشد. بدین منظور، حساب‌هاى غیرتجارى بر مبنای میزان درآمدهاى شغلى و غیرشغلى دارندگان آن‌ها و در چارچوب مقررات ناظر از جمله «دستورالعمل اجرائى تعیین حدود ارائه خدمات بانكى به اشخاص محجور در مؤسسات اعتبارى» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی و حساب‌هاى تجارى متناسب با ماهیت کسب و کار دارندگان آن حساب‌ها و با استفاده از اطلاعات اقتصادى موضوع مواد (۶۰) و (۶۱) «آیین‌نامه اجرائى ماده (۱۴) الحاقى قانون مبارزه با پولشوى» و حساب‌هاى تجارى اشخاص حقوقى غیرفعال وفق «دستورالعمل الزامات اجرائى تعیین سطح فعالیت اشخاص حقیقى فاقد شغل و اشخاص حقوقى غیرفعال» مصوب هیأت عامل بانک مرکزی باید مورد بررسی و ارزیابى قرار گیرد.

ماده ۱۹- مؤسسه اعتبارى باید با استفاده از روش‌هاى نظیر ارسال پیامک یا درج در پایگاه اطلاع‌رسانى خود، اطلاع‌رسانى لازم را در خصوص مفاد این دستورالعمل به ویژه فرآیند ایجاد حساب تجارى و نیز مشوق‌هاى بانكى تمهید شده، انجام دهد.

ماده ۲۰- واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر اجرای مفاد این دستورالعمل می‌باشد و باید گزارش اقدامات خود را در خصوص مفاد دستورالعمل به نحوی که بانک مرکزی تعیین می‌نماید به صورت ماهانه به بانک مرکزی اعلام کند.

تبصره- مؤسسه اعتباری باید سازوکارهای اجرایی لازم را برای واحد مبارزه با پولشویی تمهید نماید به نحوی که متضمن همکاری سایر واحدهای ذی‌ربط - به ویژه واحد فناوری اطلاعات- با واحد مبارزه با پولشویی باشد.

ماده ۲۱- تخلف از اجرای مفاد این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های انتظامی مقرر در قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

«دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن» در (۲۱) ماده و (۱۰) تبصره در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲ هیأت عامل بانک مرکزی به تصویب رسید.